Varlık Felsefesi - 1

1. “Var olan” denilince, yalnızca beş duyu organımızla algıladıklarımız akla gelmemelidir. Atomdan galaksilere, ruhtan Kaf dağına dek pek çok nesne gerçek dünyada yahut zihinde ayrı bir varlık alanına karşılık gelmektedir.

Bu açıklamada varlık hakkında anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olgusaldır.
B) Fenomendir.
C) Maddedir.
D) Hem gerçek hem ideadır.
E) Hem değişen hem değişmeyendir.

2. Varlık felsefesinde “var olan” kavramıyla, zamanda ve mekânda var olan nesnelerin yanında, zihinde varlık bulan nesneler de kastedilmektedir.

Buna göre “var olan” **hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Sadece olgulardan ibarettir.
B) Tüm “var olan” düşünen bir zihne bağlıdır.
C) Zihnin dışında algılanan her şeydir.
D) İnsan bilgisinin sınırlarını aşmaktadır.
E) Soyut ve somut olma özelliğine sahiptir.

3. Felsefe, “evren nasıl var oldu?”, “her türlü değişime rağmen, değişmeyen bir şeyler var mıdır?”, “evrendeki düzeni sağlayan nedir?” , “görünenlerin arkasında bir gerçek var mıdır?”... şeklinde uzayıp giden pek çok soruya cevap aramaktadır. Sıradan insanlar da, filozof da aslında aynı soruları hayatı boyunca belki de defalarca kendisine sormuştur. Hiçbir insan olmamıştır ki, bu konular üzerinde kafa yormasın. Ontoloji ile ilgilenen filozoflar bu sorulara mantıksal temellendirmelerle cevap vermeye çalışmışlardır.

Parçaya göre filozofun ontolojik sorunlar karşısındaki ayırt edici tutumu aşağıdakilerin hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Filozof bilimin somut verileri yerine, soyut ve doğaüstü konuları ele almalıdır.
B) Filozof açıklamalarında akılcı ve tutarlı olmaya çalışır.
C) Filozoflar varlığın ne olduğuna dair henüz kesin bir yanıt verebilmiş değildir.
D) Filozofların temel hedefi görünenden hareketle, ideal varlığa ulaşmaktır.
E) Sıradan insanlar filozoflardan farklı olarak bu tür sorulara cevap vermekten çekinir.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4. Aşağıdakilerden hangisi bilim ve felsefenin varlığı ele alış tarzını yansıtmamaktadır?

A) Bilime göre varlık olgusaldır.
B) Felsefe varlığı bir bütün olarak ele alır.
C) Felsefe sadece ideal varlığı inceler.
D) Bilim varlığa determinist açıdan bakar.
E) Bilimler yöntemlerine göre varlığı parçalara ayırır.

5. I. Evrenin ana maddesi nedir?
II. İnsan eylemlerinde özgür müdür?
III. Yalnızca maddesel varlıklar mı vardır, yoksa tinsel varlıklar da var mıdır?
IV. Varlık var mıdır?
V. Varlık kaç tarzdadır?

Verilen sorulardan hangileri diğerlerinden farklı bir felsefe disiplinine aittir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Felsefe şeyleri bize göründükleri halleriyle incelediği kadar, bunların arka planında neler olabileceğine dair genel açıklamalarla da ilgilenir. Bu anlamda felsefe, Sümerlilerden bu yana algıların tanzim edilerek transandantal bir bütünlüğe ulaşılması sürecidir. Bilim ise gün geçtikçe uzmanlaşmakta, ayrıntılarda boğulmaya devam etmektedir.

Parçada anlatılan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilim varlığa eleştirel yaklaşırken, felsefe kesin kabuller içermektedir.
B) Bilim deney ve gözleme, felsefe akıl yürütmeye dayanmaktadır.
C) Felsefe pratik kaygılar için, bilim teorik amaçla yapılmaktadır.
D) Filozoflar elde ettiği sonuçları bilim adamlarının hizmetine sunmaktadır.
E) Felsefe varlığı bütüncül olarak incelerken, bilim parçalayarak ele almaktadır.

Varlık Felsefesi - 1

7. • Evren akıllı bir düzen içinde mi çalışmaktadır?
• Evren ve insan ilişkisinde zaman kavramının yeri nedir?
• Evrenin tözü nedir?
• Var olmanın koşulu nedir?

Aşağıdakilerden hangisi verilen sorulara bir cevap olamaz?

A) Bir ırmakta iki kez yıkanılmaz, her şey değişir.
B) Evrende rastlantıya yer yoktur.
C) Var olan her şeyin temeli maddedir.
D) Varlık onu algılayan özneye bağlıdır.
E) Bilginin kaynağı duyumdur.

8. Astronomi, uzayı; biyoloji, canlıları; psikoloji ise insan davranışlarını inceler. Bütün bunlarda ortak olan ise var olan şeyler olmalarıdır. Bu bizi varlık hakkındaki en temel soruya götürür.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde felsefenin varlığı kendisine konu edinen disiplini ve bu disiplinin temel sorusu doğru olarak verilmiştir?

A) Ontoloji - Varlık nedir?
B) Epistemoloji - Doğru bilgi mümkün müdür?
C) Etik - Evrensel ahlaki ilkeler var mıdır?
D) Epistemoloji - Değer nedir?
E) Ontoloji - Güzel nedir?

9. "İnsanoğlu evrende olan biteni anlamak için felsefe öncesi dönemde mitolojileri, İlk Çağ'da doğa olayları üzerinden bir öz bulma çabasını, Orta Çağ boyunca ise yüce bir gücün kudretini gerekçe göstererek açıklamaya çalışmıştır. Rönesans sonrası ise aklı temel alan açıklamalara yönelim göstermiştir. Artık gerek teolojik, gerekse metafizik dönemler bitmiş, bilimin aydınlığında pozitif bir döneme geçilmiştir. Bu nedenle felsefede metafizik unsurlar artık önemini yitirmiştir." **diyen bir filozofun görüşü aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) "Varlığa ilişkin bilgi akılla elde edilir." diyen rasyonalizm
B) "Varlık hem ruh hem maddedir." diyen düalizm
C) "Varlık fenomendir." diyen fenomenoloji
D) "Var olan her şeyin temeli maddeseldir." diyen materyalizm
E) "Varlığa ilişkin gözlemlenebilir olgu ve olaylar bilinebilir." diyen pozitivizm

10. • Varlığın niceliği nedir?
• Varlığın niteliği nedir?
• Varlık var mıdır?
• Gördüklerimiz gerçek midir?

Verilen sorulara aşağıdakilerden hangisi cevap niteliğinde değildir?

A) Varlık birbirine indirgenemez iki tözden oluşur.
B) Varlık ilk kez Aristoteles tarafından tanımlanmıştır.
C) Varlık dış dünyada gördüklerimizden ibarettir.
D) Var olan her şeyin özü maddedir.
E) Varlık esasen yoktur.

11. Hobbes'a göre her varlık cisimdir ve cisimdeki her olay bir harekettir. Ruh da bir cisim olduğuna göre algılarımızın, duygularımızın ve düşüncelerimizin temelinde maddi hareketler vardır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi Hobbes'un varlık görüşüyle bağdaşmaz?

A) Ruhsal ve cisimsel varlıklar mekanik hareket kanun¬larına bağlıdır.
B) Var olan, duyusal yoldan algılanabilendir.
C) Cisimler var olanların temelini oluşturur.
D) Ruhsal olayların temelinde madde bulunur.
E) Var olan her şeyin özü ruhtur.

12. Aydınlanma, insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan kurtulmasıdır. İnsanoğlu Orta Çağ boyunca akıl anahtarlarının tek sahibi konumundaki kilisenin varlık anlayışını sorgulamaksızın kabul etmek yerine, artık aklının anahtarını eline alarak kullanma cesaretini göstermiştir. Fakat aşırı mekanik ve aklı kutsayan yeni yaklaşımlar nedeniyle bu kez de, insanın duygu varlığı olduğu gerçeği yadsınmaya başlamıştır. Romantizm bu nedenle 18. yüzyılda bilim ve aklın karşısına duygu ve sanatı koyarak, yaratıcılıkta özgürlük ve coşkunluğu öne çıkarmıştır.

Parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Aydınlanma öncesi dönemde dini ve geleneksel düşünceler ağır basmaktadır.
B) Romantizm aklı kutsayan düşünceler yerine insani duyguları öne çıkarmıştır.
C) Varlığa dair düşünceleri belirleyen kriterler zaman içinde değişim göstermiştir.
D) Varlığa bakış ölçütleri zamanla değişse de, dini ve geleneksel düşünce her zaman hakim olmuştur.
E) Aydınlanma dogmatik düşünceler yerine, otorite olarak akıl ve bilimi seçmiştir.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

